

CARŲ POLITIKA LIETUVOJE AUKŠTOJO MOKSLO ATŽVILGIU IŠ CARO IŠLEISTO PATVIRTINAMOJO AKTO DĖL VILNIAUS UNIVERSITETO REORGANIZAVIMO (1803 M.)

Dievo malone. Mes, Aleksandras Pirmasis, visos Rusijos imperatorius ir patvaldys ir t. t. ir t. t. ir t. t.

Norėdami užtikrinti visoms mūsų imperijos sritims gerovę keliant liaudies švietimą, kaip jos savaiminį pagrindą, mes pripažinome teisinga, kad pirmas ir pats patikimiausias žingsnis šioje erdvioje veikimo dirvoje yra rūpinimasis naujų įstaigų jaunuolių auklėjimui įrengimu ir jau esamų gerinimu, kurių nauda įrodyta daugelio metų patyrimu. Todėl radome naudinga užtikrinti šiuo mūsų aktu visiems laikams gyvavimą senovinio Vilniaus universiteto, įkurto 1578 m., o atnaujinto 1781 m., sutinkamai su labiausiai apsišvietusių Europos tautų dabartiniu mokslo pasiekimo laipsniu. Kad šis universitetas, turėdamas užtikrintą neliečiamybę, turėtų visas galimybes pasiekti savo svarbų tikslą — naudingą piliečių išsimokslinimą visiems luomams ir visokioms valstybės tarnyboms, tai mes imperatorišku mūsų žodžiu teikėmės už save ir už savo įpėdinius nutarti štai ką:

I. Šis universitetas, nuo dabar gavęs Vilniaus Imperatoriškojo universiteto pavadinimą, savo įstatų pagrindais bus atskira organizacija, atitinkanti šios rūšies įstaigas. [...]

IX. Universitetas turi turėti savo cenzūrą peržiūrėti akademiniamis veikalams ir kitoms knygoms bei raštams, liečiantiems mokslą ir literatūrą, kurie duodami spausdinti jo spaustuvėje, arba jo išrašomiems savo vartojimui iš kitų kraštų. Jų atvežimas tiek jūros, tiek ir sausumos keliais leidžiamas be kliūčių. Jo žiniai taip pat priklauso cenzūra visų jo apygardoje esančių spaustuvių...

Lietuvos TSR istorijos šaltiniai, t. 1, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1955, p. 522.

IŠ 1832 M. GEGUŽĖS MĖN. 1 D. CARO ĮSAKYMO

Radę reikalą uždaryti Vilniaus universitetą, mes įsakėme švietimo ministrui perduoti Vidaus reikalų ministerijos žinybai šio universiteto Medicinos ir Teologijos fakultetus, kad pirmasis būtų pertvarkytas į Medicinos-chirurgijos akademiją, o antrasis į Dvasinę mokyklą, panaudojus jose mokslų dėstymui ir kitoms tarnyboms tuos iš dabartinių universiteto profesorių ir valdininkų, kurie pasirodys patikimi.

Lietuvos TSR istorijos šaltiniai, t. 1, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1955, p. 527.

1841 M. GRUODŽIO MĖN. 30 D. RUSIJOS CARO PATVIRTINTAS MINISTRŲ KOMITETO NUTARIMAS UŽDARYTI VILNIAUS MEDICINOS-CHIRURGIJOS AKADEMIJĄ:

Imperatorius... gruodžio 30 dieną aukščiausiai teikėsi įsakyti, be ko kita: 1. Sakytąją Medicinos-chirurgijos akademiją uždaryti nuo 1842 metų rugpjūčio 1 dienos; vietoj jos yra įsteigtas Medicinos fakultetas prie Šv. Vladimiro universiteto (Kijeve). 2. Uždarant ją, įsteigti Baltarusijos mokslinės apygardos globėjo vadovybėje laikinąjį komitetą iš šios akademijos valdininkų jos visiems reikalams užbaigti.

Lietuvos TSR istorijos šaltiniai, t. 1, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1955, p. 527.